

Introduksjon til 3290

Magnus Li
magl@ifi.uio.no

INF3290
29 / 30.08.2017

Gruppetimene

Presentasjon og diskusjon av ukens tema, pensum og begreper.

Tirsdager 14:15 - 16:00

Onsdager 12:15 - 14:00

Dere kan møte opp på den dere ønsker.

Gruppetimene (og jeg) er her for dere, så si ifra om dere har forslag til måter å jobbe med pensum på, eller temaer vi bør snakke mer om!

Jeg er alltid tilgjengelig på magl@ifi.uio.no

Meg

Skriver masteroppgave for forskningsgruppen
Informasjonssystemer

Tidligere vært gruppelærer, plenumslærer og
foreleser i INF1500 og INF1510.

Forsker på helselogistikksystemer i Uganda,
samt på brukermedvirkning i store prosjekter.

I dag

1. Introduksjon til emnet
  - a. Informasjonssystemer og kompleksitet
  - b. Prosjektarbeid og artikkel-lesing

2. Begreper og konsepter
  - a. Informasjonsinfrastrukturer

Ukens pensum

Sommerville m.fl. (2012): *Large-Scale Complex IT Systems*

Introduksjon og problematisering av temaet *large-scale systems* eller *coalition of systems*. Hva er kompleksitet, og hvor kommer det fra? Hvorfor er det relevant for oss?

Aanestad m.fl. (2017) : *Information Infrastructures and the Challenge of the Installed Base*

Introduserer Informasjonsinfrastrukturer som et rammeverk for å analysere og beskrive store og komplekse informasjonssystemer.

Store og komplekse informasjonssystemer

Store og komplekse **informasjonssystemer**

Informasjonssystemer

*"An information system (IS) is a group of **components** that interact to produce information."*

Forslag?

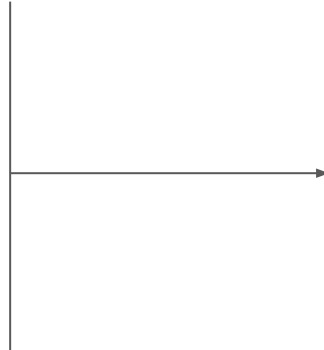

Informasjonssystemer

"An information system (IS) is a group of components that interact to produce information."

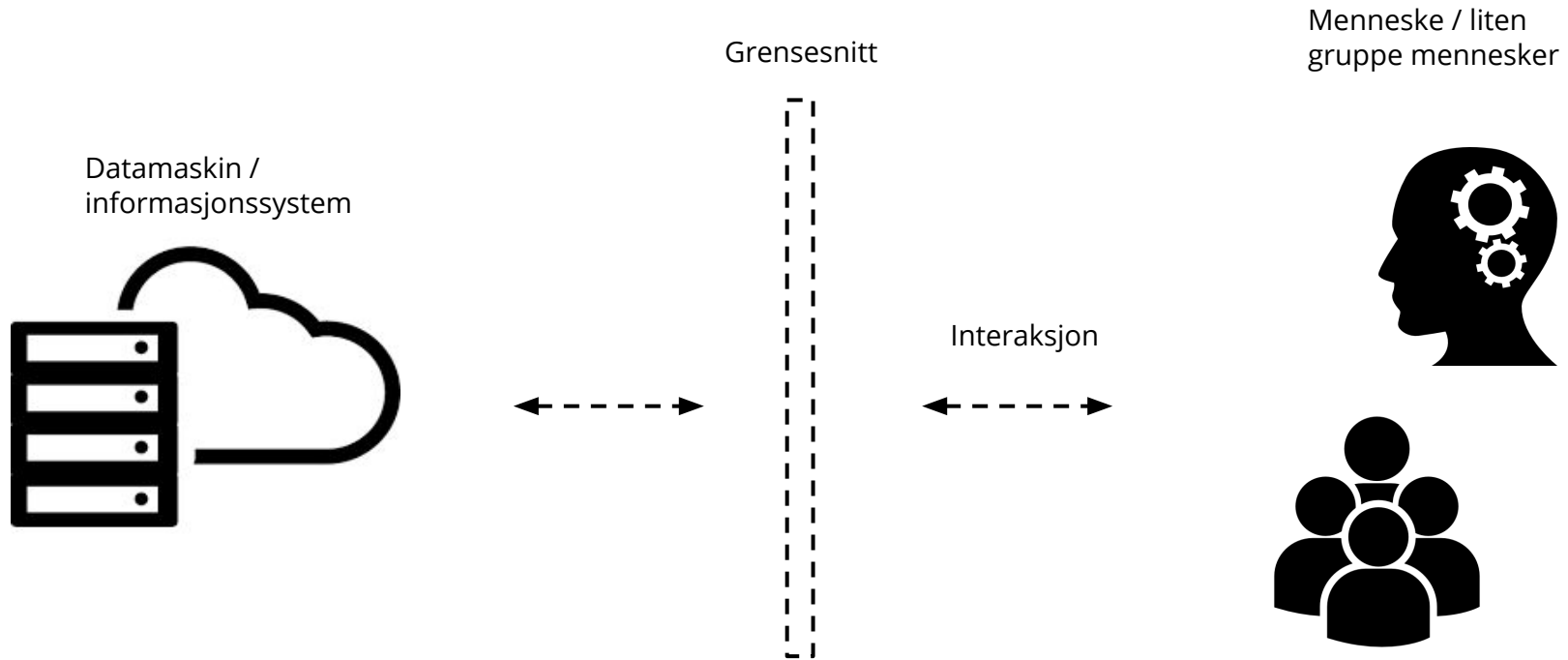
- Mennesker
- Notatbøker
- Brev
- Telefon
- Datamaskin (hardware + software)

- Internett
- Google
- Facebook
- Snapchat
- Journalsystemer på sykehus
- Internet of things

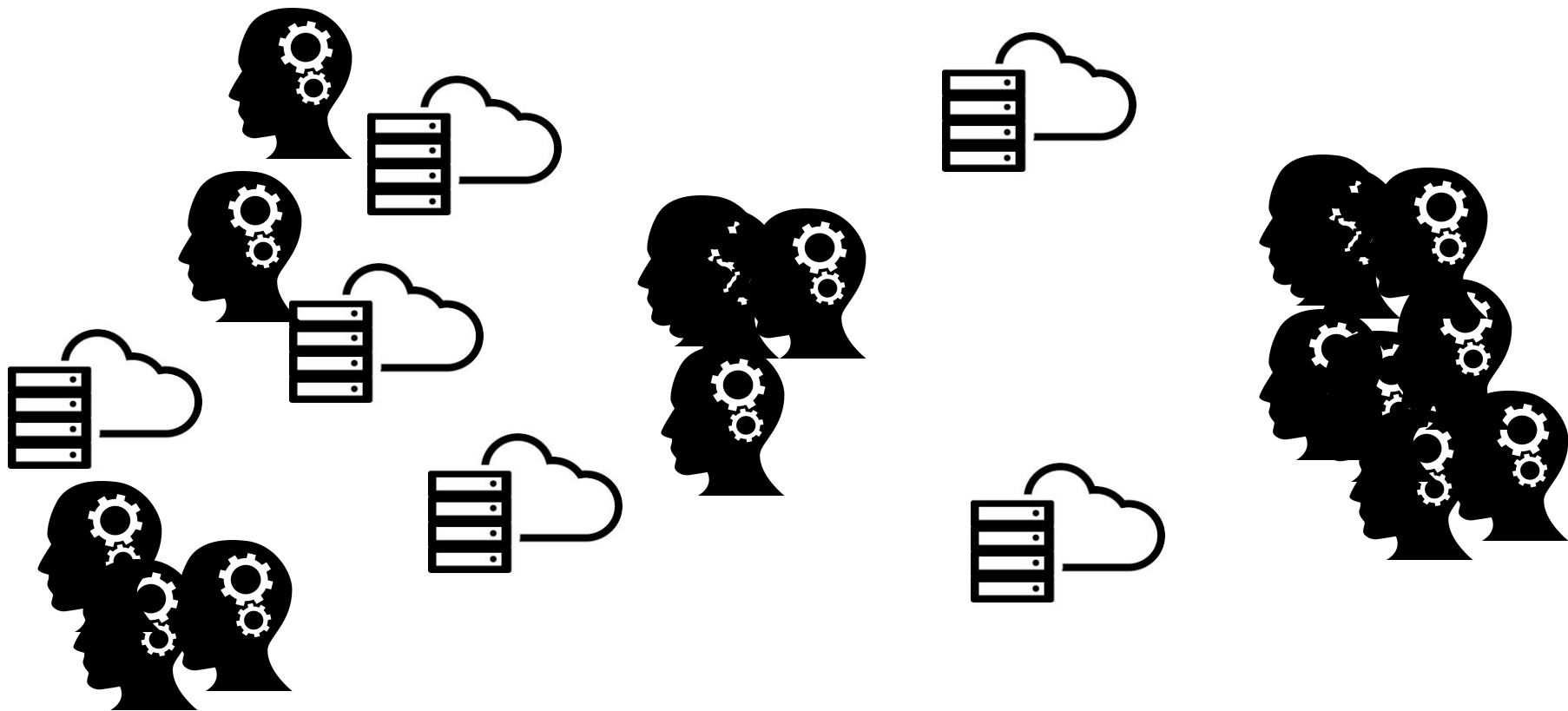

Store informasjonssystemer

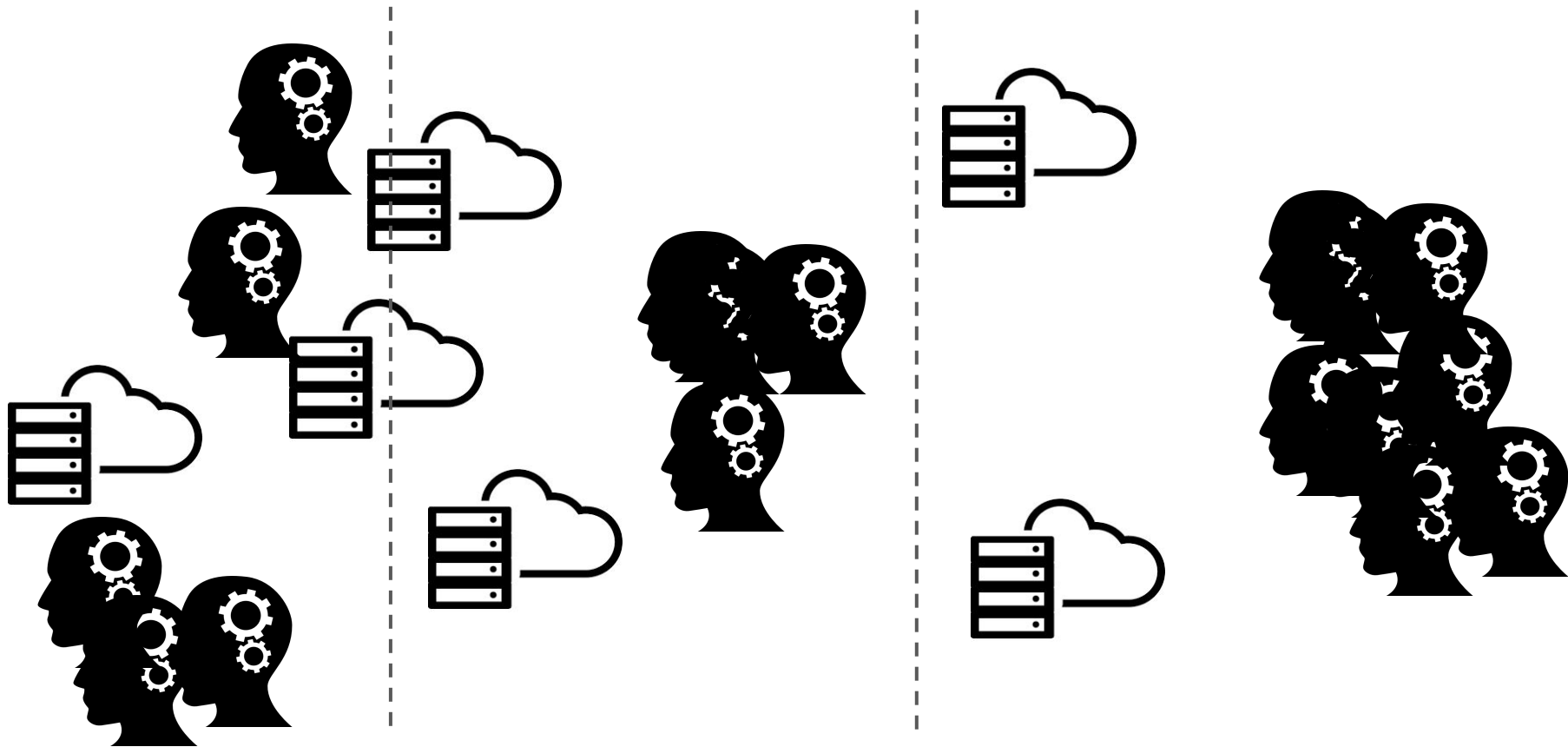
INF3290 versus 1500 og 1510

INF3290 versus 1500 og 1510

INF3290 versus 1500 og 1510

Store og **komplekse** informasjonssystemer

Kompleksitet

Komplisert

Komplekst

Kompleksitet

Komplisert

Lineær atferd

Helheten er lik summen av delene

Komplekst

Ikke-lineær atferd

Atferd kan ikke forståes helt ved å se på delene alene

“Complexity stems from the number and type of relationships between the systems’s components and between the system and its environment”

Kompleksitet

Komplisert eller komplekst?

En sykkel

En datamaskin

Menneske

Internett

Klima og værsystemer

Verdensrommet

Kompleksitet

Inherent

Hvordan systemet vi ser på oppfører seg er avhengig av miljøet det opererer i.

Epistemic

Systemet vi ser på består av så mange komponenter at vi ikke har mulighet til å kjenne alle delkomponentene.

Komplexitet

Figure 1. Reductionist assumptions vs. LSCITS reality.

Reductionist assumptions

Owners of
a system control
its development

Control

No single owner
or controller

Decisions made
rationally, driven by
technical criteria

Rationality

Decisions driven by
political motives

Definable problem
and clear system
boundaries

Problem definition

Wicked problem and
constantly renegotiated
system boundaries

Large-scale complex IT systems reality

(Sommerville et al., 2012)

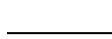
Kompleksitet

Vi er i dette emnet interessert i såkalt **sosio-teknisk kompleksitet**.

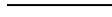
“hvordan teknologiske aspekter er sammenvevd med sosiale, organisatoriske, administrative, og juridiske aspekter”

Organisasjon /
politikk

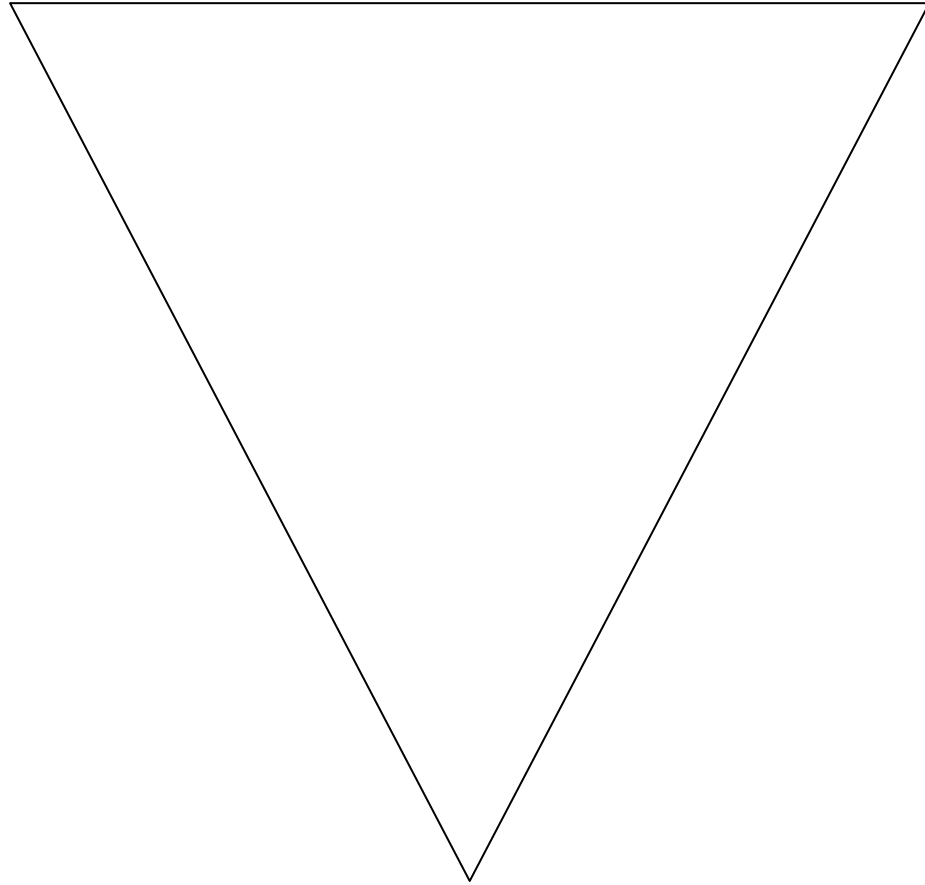
Mennesker /
sosiologi

Menneske /
psykologi

Maskin /
teknisk

Kompleksitet

Prosjekt og gruppearbeid

Prosjektet

Dere skal gå inn i en organisasjon og se på et stort og komplekst informasjonssystem (*informasjonsinfrastruktur*).

Sosio-teknisk fokus. Hvordan er alle de ulike komponentene i informasjonssystemet sammenvevd?

- Digitale verktøy
- Analoge verktøy
- Arbeidsrutiner
- Mennesker
- Organisasjonen(e)
- Lovverk

Pass på å velge et case/en organisasjon som gjør det mulig å se på disse elementene.

Semesteret

Prosjektetablering

Bruk av
informasjonssystemer

Beskrivelse av
informasjonsinfrastruk-
turen

Endringsstrategi

Anvende begreper på
case

Hjemmeeksamen

Gruppearbeid

3 - 5 studenter per gruppe

Noen tips

- Pass på at dere har samme ambisjonsnivå i gruppen
- Sett opp noen regler på første møte. Hva forventes av hvert medlem? Hva gjør vi dersom noen ikke gjør det vi forventer?
- Skriv referat (siden sist, nå, til neste gang)
- Ha regelmessige møter, minst én gang i uken.

Prosjekt

Innføringen av UTSYS i en stor og kompleks informasjonsinfrastruktur hos Politiets Utlendingsenhet

Caroline Vegge, Håkon Jor L'Orange, Kristin Brænden, Simon
Oliver Ommundsen og Magnus Li

Semesterprosjekt i INF3290
Universitetet i Oslo, 2014

Artikler og artikkel-lesing

Forskningsartikler

Abstract

Les artiklene med tanke på temaet i kurset.
Sosioteknisk kompleksitet.

Introduksjon

Når noe er relatert til dette kan det være
nyttig å markere eller notere ned setninger
eller begreper.

Bakgrunn

Metode

Case

Diskusjon

Konklusjon

Artikkeldatabase

En oversikt over alle artiklene som er pensum. Inneholder for eksempel:

- Tittel
- Forfatter
- Sitering i kildeliste
- Sitering i tekst
- Oppsummering/ sammendrag
- **Relevante begreper**

Who's in control: Designer, managers-or technology? Infrastructures at Norsk Hydro

Forfattere: Ole Hanseth and Kristin Braa

Sitering i kildeliste:

Hanseth, O., & Braa, K. (2000). Who's in control: Designers, managers-or technology? Infrastructures at norsk hydro. *From Control To Drift: The dynamics of corporate information infrastructure*, 125-147.

Sitering i tekst: (Hanseth & Braa, 2000)

Lest av: Magnus

Kort sammendrag av artikkelen

Handler i hovedsak om universelle standarder, og hvor komplisert dette temaet er i en kompleks informasjonsinfrastruktur. Som case brukes Norsk Hydro og deres standardiseringsprogram for IT-systemene, kalt The Hydro Bridge.

Norsk Hydro

Har mange ulike avdelinger med:

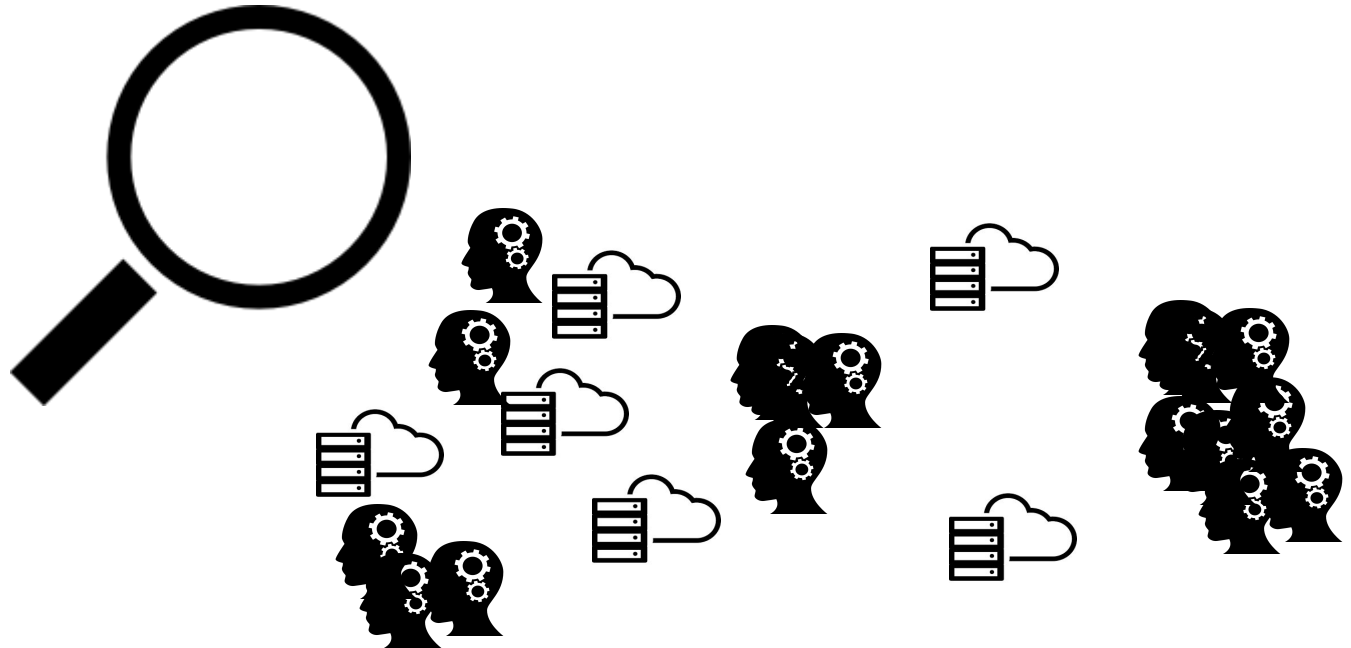
- Forskjellige budsjetter
- Ulike installerte baser på klient og serverside
- Ulike eksterne standarder å forholde seg til
- Ulike lokasjoner både innad og utad av avdelingene med ulik kompetanse og krav

Informasjonsinfrastrukturer

Informasjonsinfrastrukturer

Il er et konsept / teori / rammeverk som hjelper oss med å analysere og beskrive store og komplekse informasjonssystemer.

Informasjonsinfrastrukturer

En informasjonsinfrastruktur beskrives som en:

Åpen (open)
delt (shared)
heterogen (heterogeneous)
og evolverende (evolving)

installert base

Informasjonsinfrastrukturer

Installert base

“All that is there”, including the existing work practices with their tools and established division of labour, the legal and professional regulations in place, and so on”.

Med andre ord: Alt som er tilstede og påvirker informasjonssystemet. Både hvordan det har vært, hvordan det er, og hvordan det utvikler seg videre.

Informasjonsinfrastrukturer: installert base

Den installerte basen i en II er

Åpen for potensielt mange brukere, teknologi, organisasjoner og andre komponenter.
Og dermed **delt** mellom disse
Disse deltakerne eller komponentene kan være svært ulike, eller **heterogene**.

Denne installerte basen av komponenter / aktører endres *eller* **evolverer** over tid.

Åpen, delt, heterogen og evolverende installert base

Informasjonsinfrastrukturer: internett

Installert base:

Åpen?

Delt?

Heterogen?

Evolverende?

Informasjonsinfrastrukturer: Facebook

facebook®

Installert base:

Åpen?

Delt?

Heterogen?

Evolverende?

Informasjonsinfrastrukturer

Diskusjon.

Sitt i grupper, eller alene og se om du/dere kommer på noen andre eksempler på informasjonsinfrastrukturer.

Tenk på begrepene vi akkurat har sett på:

- Installert base
- Åpen
- Delt
- Heterogen
- Evolverende